งานคัดเลือกและจัดซื้อวัสดุเสริมการศึกษา

เสนาะ ศรีไกร*

วัสดุเสริมการศึกษา หรือวัสดุไม่ตีพิมพ์ มีหลายประเภทด้วยกัน เช่น เทปบันทึกเสียง วีดีโอเทป สไลด์ ฟิลม์สตริป ไมโครฟิล์ม ไมโครฟีช ลูกโลก แผนที่ แผ่นเสียง ฟิล์มลู้ป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ หุ่นจำลอง แผ่นภาพ โปร่งใส แผนภูมิ ชุดการสอน เกมต่าง ๆ

รหัสสำหรับโสตทัศนวัสดุประเภทต่างๆ

รหัสสำหรับโสตทัศนวัสดุใช้ตามข้อตกลงของโสตทัศนวัสดุ มหาวิทยาลัยแล้วนำมาใช้กัน คือ

วัสดุ	รหัส
ไมโครฟิล์ม (Microfilm)	MF
ไมโครฟิช (Microfiche)	MFF
ฟิล์มสตริป (Filmstrip)	FS
ฟิล์มลู้ป (Motion picture loop)	MPL
ฟิล์มภาพยนตร์ (Motion picture)	MP
สไลด์ (Slide)	SL
เทปตลับ (Tape cassette)	TC
เทปม้วน (Tape Reet)	TR
แผ่นเสียง (Phonodise)	PD
แผนที่ (Map)	MAP
เทปโทรทัศน์ (Video cassette)	VC
รูปภาพ โปสเตอร์ (Picture)	PIC
แผ่นโปร่งใส (Transparency)	TR,TRC

---

*พนักงานห้องสมุด 4 งานคัดเลือกและจัดหาสื่อเสริมการศึกษา ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วัสดุ	รหัส
หุ่นจำลอง (Model)	MD
เกมส์ (Game)	GA
ชุดการสอน (Kit)	KIT
แผนภูมิ (Chart)	CH
ลูกโลก (Globe)	GL

การประทับตราเทปบันทึกเสียง (TC)

1. ตัวเทปบันทึกเสียง ประทับตราสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชนิดกลมเล็ก ที่มุมขวาของเทปด้าน เอ (โดยการหันด้านเอเข้าหาตัว) โดยใช้สีน้ำเงินสำหรับสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ม.ราม 1) และใช้สีเขียว ในกรณีที่เป็นของห้องสมุดวิทยาเขต (ม.ราม 2) วปส.

2. ใช้ตรากลมเล็กประทับตรงกลางด้านหลังของกระดาษปกที่ใช้ท่อเทป โดยใช้สีเช่นเดียวกับข้อ 1.

3. คู่มือ ประทับทั้งสามด้านด้วยตราสี่เหลี่ยม ทั้ง 3 ด้าน และที่หน้า 33 หรือ ถ้ามีจำนวนหน้าไม่ครบ 33 หน้าก็ใช้หน้ากลางทางขวามือให้ตราตรงกับด้านล่างและใช้ตรากลมประทับหน้าชื่อเรื่องด้านบนและหน้าสุดท้ายของเนื้อเรื่อง โดยใช้สีเช่นเดียวกับข้อ 1.

การลงทะเบียนเทปบันทึกเสียง

1. เทปบันทึกเสียงที่เป็นเสียงภาษาไทย จะใช้ TC.....ST (TC = เทปบันทึกเสียง, ...หมายถึงเลขทะเบียน, ST = เสียงที่เป็นภาษาไทย)

2. เทปบันทึกเสียงที่เป็นเสียงภาษาต่างประเทศ จะใช้ TC...SE (TC = เทปบันทึกเสียง.....หมายถึงเลขทะเบียน, SE = เสียงที่เป็นภาษาต่างประเทศ)

3. เทปบันทึกเสียงที่เป็นชุดจะให้เลขทะเบียนทุกตลับ เช่น TC 18-20 ST (TC= เทปบันทึกเสียง, 18-20 = เลขทะเบียน, ST = เสียงที่เป็นภาษาไทย)

4. เรื่องเดียวมีหลายตลับ จะต่อท้ายด้วยตัวเลขในวงเล็บ เช่น TC 30 ST (3) (TC=เทปบันทึกเสียง, 30 = เลขทะเบียน, ST = เสียงที่เป็นภาษาไทย, (3) = ตลับที่ 3)

การประทับตรา วีดีโอ (VC)

1. ประทับด้วยตรากลมที่สันเทปทางด้านมุมขวาของตลับเทปโดยหันหน้าเข้าหาตัว
2. ประทับด้วยตรากลมที่ม้วนเทป ทางด้านขวาโดยหันด้าน เอเข้าหาตัว
3. ใช้สีน้ำเงินของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสีเขียวของห้องสมุดวิทยาเขต (วปส.)

การลงทะเบียนวีดีโอ

1. วีดีโอเทป ที่มีเสียงภาษาไทย ใช้ VC.....ST
2. วีดีโอเทป ที่มีเสียงภาษาต่างประเทศใช้ VC.....SE
3. วีดีโอเทป ที่เป็นชุดให้ลงทะเบียนทุกม้วนและเรียงกันไป เช่น VC 8-10 SE เป็นต้น
4. ชื่อเรื่องเดียวกันมีหลายชุดจะต่อท้ายด้วยตัวเลขในวงเล็บ เช่น VC 40 ST (4) เป็นต้น

ฟิล์มสตริป (FS)

การประทับตราฟิล์มสตริป

1. ประทับตรา สก.มร. บนกล่องฟิล์มสตริป ดูตามความเหมาะสม
2. ประทับตรากลมที่ตลับเทปด้านขวาของด้าน เอ โดยหันด้าน เอ เข้าหาตัว
3. ประทับตรากลมตรงกลางด้านหลังของกระดาษปกหุ้มตลับเทป

หมายเหตุ ใช้สีน้ำเงินของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้สีเขียวของห้องสมุดวิทยาเขต (วปส.)

การลงทะเบียนฟิล์มสตริป

1. ฟิล์มสตริปที่มีเทปเสียงเป็นภาษาไทย ใช้ FS.....ST
2. ฟิล์มสตริปที่มีเทปเสียงเป็นภาษาต่างประะเทศใช้ FS.....SE

3. ถ้าฟิล์มสตริปเป็นชุดก็ลงทะเบียนเรียงตามลำดับแผ่นภาพ เช่น FS 80-90 ST เป็นต้น
4. ถ้าเรื่องเดียวมีหลายชุด จะต่อท้ายด้วยตัวเลขในวงเล็บ เช่น FS 91 ST (2) เป็นต้น

สไลด์ (SL)

การประทับตราสไลด์

1. ภาพจะต้องอยู่ในลักษณะหัวกลับ (เอาด้านบนลง) และประทับตรา สก.มร. ที่ขอบล่างของกรอบล่างตรงกลางโดยใช้สีน้ำเงิน ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสีเขียว ของห้องสมุดวิทยาเขต (วปส.)

2. เทปบันทึกเสียง ปฏิบัติเช่นเดียวกับเทปบันทึกเสียงทุกประการ

3. คู่มือประกอบสไลด์ ปฏิบัติเช่นเดียวกับคู่มือเทปบันทึกเสียงทุกประการ

4. ถ้าต้องการใส่หมายเลขลำดับภาพแต่ละภาพควรใส่ลำดับภาพบนขอบด้านบนของภาพหัวกลับ ด้วยปากกากันน้ำ

5. ถ้ากรอบภาพเป็นพลาสติก ควรใช้ปากกากันน้ำ เขียนแทนการประทับตรา สก.มร. ใช้สีเช่นเดียวกับการประทับตรา ข้อ 1. ของสไลด์

การลงทะเบียนสไลด์

1. สไลด์ที่มีคำบรรยายด้วยตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตลอดจนสไลด์ที่ไม่มีเทปบันทึกเสียงหรือไม่มีคู่มือทั้ง 2 อย่าง หรือไม่มีอย่างใดอย่างหนึ่งใช้ SL หมด

2. สไลด์ที่มีชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและเทปบันทึกเสียงเป็นภาษาไทย ใช้ SL... ST

3. สไลด์ที่มีชื่อเรื่องเป็นภาษาต่างประเทศ และมีเทปบันทึกเสียงเป็นภาษาต่างประเทศใช้ SL.....SE

4. ถ้ามีจำนวนหลายชุดจะต่อท้ายด้วยตัวเลขในวงเล็บ